

Polska Zachodnia

TYGODNIK ILUSTROWANY

109038

ROK VI
NR 1 (227)
CENA:
15,- zł

POZNAŃ

1 stycznia 1950

TREŚĆ NUMERU:

Ku jasnej przyszłości trwałego pokoju i sprawiedliwości społecznej; Rozgłoszenia pokoju i pracy; Darłów wita tysięczny statek; Mały Teatr; Kronika kulturalna Ziemi Zachodnich; Nowa „prasa” i „hitleriana” w Niemczech adenauerowskich.

Rozgłoszenia pokoju i pracy

W Szczecinie uruchomiona została nowa, silna radiostacja o mocy 50 kw. Dzień ten był wielkim nie tylko dla Szczecina i całego Pomorza Zachodniego, lecz również dla polskiej radiofonii w ogóle, bowiem zakończenie budowy stacji w Szczecinie było ostatnim zamierzeniem Polskiego Radia przewidzianym w Planie Trzyletnim. Z momentem, kiedy w dniu 18 grudnia 1949 roku z anteny nowej szczecińskiej radiostacji poleciały w eter pierwsze dźwięki, robotnicy, technicy i inżynierowie radiowi mogli powiedzieć sobie z dumą: Ogólnopolski plan w zakresie budownictwa radiowego wykonałmy na 13 dni przed terminem.

Szczecin posiadał radiostację już od końca roku 1945. Została ona zmontowana z resztek starej, niemieckiej stacji wojskowej znalezionej pod Gdańskiem, a jej moc wynosiła... pół kilowata. Odpowiednio do tej „mocy” stacja szczecińska słyszalna była w niewielkim promieniu i dlatego nie mogła ona spełnić wielkich i doniosłych zadań, jakie dzisiejsza rzeczywistość stawia przed radiostacją jednego z największych portów na Bałtyku, a równocześnie stolicy województwa wysuniętego najbardziej z wszystkich polskich ziem na północny-zachód.

Słabiotka stacja szczecińska słyszalna była właściwie tylko w samym mieście oraz najbliższej okolicy, a audycje nadawane przez Szczecin były nieuchwytnie nawet na dobrych odbornikach w dalszych zakątkach

Amplifikator radiostacji — technik Mieczysław Rudnicki pełni dyżur.
Fot.: Z. Januszewski

województwa. By temu zaradzić, zainteresowane czynniki przygotowały plan budowy nowej radiostacji w Szczecinie, tak silnej, by można jej bez trudności słuchać we wszystkich miastach i wsiach województwa. Ustalono, że stacja będzie miała moc 50 kw, to znaczy, że będzie 100 razy silniejsza od dotychczasowej i że budowa jej ukończona zostanie w ramach Trzyletniego Planu Odbudowy Kraju. Plan tak pod względem wielkości inwestycji jak i pod względem terminu został wykonany, jak się każdy o tym może łatwo przekonać nastawiając swój odbornik na falę 230,2 m.

A teraz kilka słów o samej radiostacji. Wybudowana ona została prawie całkowicie w kraju i niemal wyłącznie z krajowych materiałów. Nowa aparatura należy do najnowocześniejszych. Nasi polscy inżynierowie i technicy, którzy pracowali nad jej budową i montażem, mając na oku przede wszystkim bezpieczeństwo obsługującego personelu, zastosowali cały szereg nowych, własnych pomysłów racjonalizatorskich, które przyczyniły się do dalszego ulepszenia skomplikowanego mechanizmu. Do ulepszeń tego rodzaju należy automatyczny wyłącznik prądu, który działa w chwili otwierania drzwi do nadajnika, co wyklucza w ogóle możliwość porażenia prądem pracowników radiostacji. Prace przy montażu wykonano w imponującym tempie. 30-osobowa ekipa montażowa z Centralnych Warsztatów Polskiego Radia w Warszawie przy współpracy robotników i techników radiowych ze Szczecina przeprowadziła prace nad złożeniem skomplikowanej aparatury nowej radiostacji w ciągu zaledwie 20 dni. Przez następnych 28 dni przeprowadzono próby techniczne, a listy radiosłuchaczy napływające do Polskiego Radia w Szczecinie ze wszystkich stron kraju zgodnie potwierdzały dobry odbiór. 50-kilowatowa nowa stacja szczecińska jest już teraz słyszalna nie tylko w Szczecinie i okolicy, ale również na terenie całego województwa szczecińskiego, w całym kraju, a nawet w części Demokratycznej Republiki Niemieckiej, w Danii i Szwecji. Montaż i przystosowanie nowej aparatury do normalnej pracy nadawczej trwały zaledwie 49 dni. Warto tu podkreślić, że montaż podobnej radiostacji przed wojną trwał 120 dni. Porównując te liczby widzimy jak wielki sukces odnieśli technicy radiowi dzięki racjonalnemu podziałowi i rozplanowaniu pracy oraz dzięki zapałowi, jakim byli ogarnięci. Robotnicy montujący radiostację nie opuszczali prawie terenu stacji pracując dziennie po 16 godzin.

Uruchomienie 50-kilowatowej radiostacji nadawczej jest wydarzeniem wielkiej wagi, którego znaczenie docenia w pierwszym rządzie Pomorza Zachodnie.

Ludność województwa szczecińskiego żyje w 25 procentach z morza. To jest z pracy w portach, warsztatach i stoczniach okrętowych oraz z pracy w rybołówstwie. Dzisiejsi robotnicy portowi: trymerzy i staury, cumownicy i dźwigowicy, jak również szczecińscy rybacy zalewowi i morscy nie są z urodzenia „ludźmi morza”, lecz w znacznym stopniu pochodzą z takich części Polski, gdzie przed wojną z zagadnieniami morskimi zupełnie się nie stykali. Ci młodzi pracownicy morza pokochali już swoją robotę i pragną z każdym dniem pogłębiać wiadomości

(Dokończenie na str. 2)

Ku jasnej przyszłości trwałego pokoju i sprawiedliwości społecznej

U końca starego i u początku nowego roku dokonuje się w każdej instytucji obliczeń. Sporządza się bilanse zamknięcia i otwarcia. Tak czyni też i nasze państwo ludowe.

Polska Ludowa może się w r. 1949 poszczycić wspaniałym wynikiem: 1 listopada, na dwa miesiące przed terminem został wykonany Trzyletni Narodowy Plan Odbudowy. Jest to zwycięskie osiągnięcie naszej klasy robotniczej w sojuszu z biednym i średnim chłopem, we współpracy z inteligencją pracującą. Plan 6-letni rozpoczynamy więc realizować w niezwykle sprzyjających warunkach: z poważną nadwyżką dwu miesięcy pracy ponad okres Planu 3-letniego oraz z przekonaniem, że Plan 6-letni zostanie wykonany co najmniej z taką nadwyżką i przed terminem, jak 3-letni Plan Odbudowy. W okresie 6-letnia zostaną zbudowane fundamenty socjalizmu w naszym kraju. Tym samym zostaną zrealizowane postulaty naszej klasy robotniczej, o których urzeczywistnienie walczyła drugie lata z kapitalistyczno-burżuazyjnym ustrojem ucisku i wyzysku.

Idziemy ku jasnej, socjalistycznej przyszłości: — wartość roczna produkcji przemysłowej 1949 r. wyniosła 14 miliardów zł przedwojennych w porównaniu z 6,2 mld. zł w Polsce międzywojennej; dzięki Planowi 3-letniemu liczba pracowników poza rolnictwem wzrosła o 1 100 000 osób; wartość produkcji rolnej wyniosła 7,8 miliardów zł przedwojennych w stosunku do 4,6 mld. zł przedwojennych w r. 1946; przeciętna płaca pracowników fizycznych poza rolnictwem była w czerwcu 1949 r. o 26,6 proc. większa niż w r. 1938; promieniowanie kultury i oświaty wzrosło niepomniernie: na 1 000 mieszkańców w r. szkolnym 1948/49 przypada 11,3 dzieci w przedszkolach, tzn. pięć razy więcej niż przed wojną, 8,93 uczniów w szkołach średnich ogólnokształcących, 4,2 studentów w szkołach akademickich i wyższych, tzn. prawie cztery razy więcej niż przed wojną, 40,1 uczniów w szkołach zawodowych; liczba szkół akademickich i wyższych wyniosła 53 o 130 000 studentach przy 24 000 000 ludności w stosunku do 26 szkół, o 48 000 studentach przed r. 1939 przy 32 000 000 mieszkańców, skład społeczny uczącej się młodzieży zmienił się

Inż. Keplński, jeden z budowniczych radiostacji w Szczecinie
Fot.: Z. Januszewski

zasadniczo na korzyść młodzieży pochodzenia robotniczego i chłopskiego, a mianowicie w szkołach wyższych wyniosł 50 proc. przy 13 proc. przed wojną, a szkołach średnich 42 proc. przy 13,7 proc. przed r. 1939; nakłady książek wzrosły wprost nieproporcjonalnie: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych wydały w r. 1949 — 9 964 959 egzemplarzy książek, „Książka i Wiedza” — ponad 18 000 000 egz.; dzieła Mickiewicza drukujemy w nakładzie 100 000 egz.; „Pana Tadeusza” w specjalnie artystycznej szacie — 250 000 egz.; „Faraona”, „Placówkę” Prusa — ponad 200 000 egz.; a inne wydania książek, które przed wojną były drukowane średnio w ilości 5 000 egz., obecnie wydaje się w nakładach przeciętnie po 10 do 50 000 egz.

Tak więc w każdej dziedzinie życia mamy bardzo poważne wyniki. Na podstawie tych paru wymienionych kształtuje się wyraźny wniosek o osiągnięciach naszej pracy, dokonanych w atmosferze pokoju i postępu pod przewodnictwem klasy robotniczej i Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, we współpracy ze Zjednoczonym Stronnictwem Ludowym i innymi partiami demokratycznymi.

Polska Ludowa uzyskała te olbrzymie osiągnięcia, bo znalazła się w obozie pokoju i postępu ze Związkiem Radzieckim na czele, bo tę politykę prowadzoną pod przewodnictwem Związku Radzieckiego realizuje konsekwentnie i każdego dnia w życiu wewnętrznym kraju i w sytuacji międzynarodowej, bo opiera się w tej polityce i pracy o wielkie doświadczenia nauki marksistowsko-leninowskiej i genialnego budowniczego socjalizmu, kontynuatora idei Lenina — Józefa Stalina

Dzięki tej polityce pokoju zostały rozbite plany imperializmu światowego przeciw ZSRR i krajom demokracji ludowej, które zasady się na następujących — w ogólnym rzucie — przesłankach:

1. skrzydłami frontu imperialistycznego miały być nacjonalistyczne Chiny Czang-Kai-Szeka i Europa zachodnia, z Niemcami zachodnimi jako bazą wojenną i głównym dostawcą wojsk;
2. rozsadzenie krajów socjalizmu i demokracji ludowej od wewnątrz przez płatą kolumnę imperializmu, a przede wszystkim przez zbrodniczą agenturę Tito;
3. operowanie bombą atomową przeciw pokojowi i straszenie narodów amerykańskim monopolem bomby atomowej;
4. zahamowanie rozwoju ekonomicznego i osłabienie gospodarcze krajów socjalizmu i demokracji ludowej przez dyskryminację gospodarczą ze strony państw kapitalistycznych i przez tzw. plan Marshalla.

Bilans obozu pokoju i postępu, osiągnięty w polityce międzynarodowej w r. 1949, przekreślił jednak zdecydowanie te plany i rozbił je. Jak ten bilans wygląda w największym skrócie? — Oto on:

1. skupienie prawdziwych i szczerych sił pokoju i postępu wokół walki o pokój i socjalizm, wokół Związku Radzieckiego, jako kraju produkującego w tej walce, wokół Wielkiego Stalina, jako wodza światowego obozu pokoju i postępu;
2. od dalekiej południowo-wschodniej granicy Chińskiej Re-

publiki Ludowej do Łaby zawarło się ponad 800 milionów ludzi pod sztandarami pokoju, postępu i socjalizmu;

3. położenie kresu amerykańskiemu monopolowi bomby atomowej i szantażowi amerykańskiemu bombą atomową przeciw pokojowi przez Związek Radziecki, który posiada tę broń od dwu lat i wprzagnięcie energii atomowej przez ZSRR dla celów pokoju.

4. zwycięstwo rewolucji chińskiej, Armii Ludowej i Komunistycznej Partii Chin przeciw faszystowskiej klicie Czang-Kai-Szeka, sługusom anglo-amerykańskiego imperializmu;

5. powstanie Niemieckiej Republiki Demokratycznej w Niemczech wschodnich, która zniszczyła junkierstwo i wielki kapitał, wypaliła prusactwo, a doprowadziła do decydującego głosu walki o pokój klasę robotniczą i siły pracujące niemieckie, która przyciąga ku sobie miliony Niemców w zachodnich strefach okupacyjnych, pragnących jednoci swej ojczyzny i przeciwstawiających się starożytnemu wciąganiu Niemiec w nową awanturę wojenną i posługiwanu się Niemcami jako mięsem armatnim. Niemiecka Republika Demokratyczna i klasa robotnicza Niemiec uznała też Nysę Łużycką, Odre i Bałtyk jako granicę pokoju i wyclagna reke szczerzej przyjaźni do narodu polskiego;

6. zdemaskowane zostały plany imperialistów amerykańskich wykorzystania bandy Tito, Rankowicza i Dżilasa dla obojczyństwa krajów demokratycznych, został wypalony wrzód tytuwski na Węgrzech w procesach Rajka i w Bułgarii — Kostowa, przewyższone zostało odchylenie prawicowo-nacjonalistyczne w naszym ruchu robotniczym, a natomiast siły demokracji i pokoju skupiły się wzajemnie, jeszcze silniej i mocniej zwały się wokół Związku Radzieckiego;

7. dyskryminacja gospodarcza przyspieszyła kryzys w krajach kapitalistycznych, które ja stosują, czego wyrazem jest m. in. 40 milionów bezrobotnych osób w tych krajach, a natomiast wbrew i mimo tej dyskryminacji, gospodarka ZSRR i krajów, budujących socjalizm, rośnie i rozwija się bez przerwy.

Taki jest w najogólniejszym skrócie bilans zamknięcia r. 1949 i zarazem bilans otwarcia r. 1950 Polski Ludowej i światowego obozu pokoju i postępu, którego Polska jest ważnym ogniwem. Z wiara więc, pełni optymizmu, patrzymy w jasną przyszłość. Przyszłość trwałego pokoju i trwałej sprawiedliwości społecznej. Oby jak najwcześniej zapanowała na całym świecie! Albowiem tylko i jedynie zwyciężyć mogą i zwyciężą w tej walce przeciw wszystkim, co jest wsteczne i niesprawiedliwe, przeciw podżegaczom wojennym — siły pokoju, postępu i socjalizmu pod przewodnictwem Związku Radzieckiego.

Taka a nie inna jest wymowa bilansu osiągnięć Polski Ludowej w r. 1949 w życiu wewnętrznym i w sytuacji międzynarodowej, podbudowana osiągnięciami lat uprzednich i całego światowego obozu pokoju i postępu! Z tą myślą i przekonaniem idziemy pełni zapału do nowych osiągnięć r. 1950 — ku jasnej przyszłości trwałego pokoju i sprawiedliwości społecznej!

